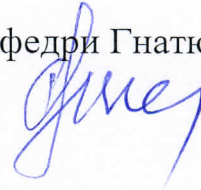

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

Затверджено

на засіданні кафедри теорії літератури
та порівняльного літературознавства
філологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри Гнатюк М.І.

Силабус із навчальної дисципліни
«Соцреалістичний канон в українській літературі:
сучасне перепрочитання», що викладається в межах ДВВС

Львів 2023

Силабус курсу

«Соцреалістичний канон в українській літературі: сучасне перепрочитання»

2023/2024 навчального року

Назва курсу	Соцреалістичний канон в українській літературі: сучасне перепрочитання
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія.
Викладачі курсу	доц. Федорів Уляна Миколаївна
Контактна інформація викладачів	ulyana.fedoriv@lnu.edu.ua +380675821554
Консультації по курсу відбуваються	понеділок, 13.10-14.00
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/sotsrealistychnyy-kanon-v-ukrainskiy-literaturi-suchasne-pereprochytannia
Інформація про курс	Вибірковий курс «Соцреалістичний канон в українській літературі: сучасне перепрочитання» належить до дисциплін, які сприяють фаховій підготовці студента та готують до вузької наукової спеціалізації. Курс розрахований на студентів другого року навчання бакалаврату. Він передбачає поглиблення знань з історії та теорії літератури, спонукає студентів замислитися над особливостями функціонування соцреалістичного канону в українській літературі, чинниками формування та механізмами його модифікації на проблемно-тематичному, жанровому та образному рівнях. Цей курс є своєрідною спробою послідовного й систематичного заповнення теоретичних, методологічних та літературно-критичних лакун у дослідженні соцреалістичного дискурсу, пошук нових шляхів розуміння та реінтерпретації «забутих» та «відкинутих» літературних явищ, крок до переусвідомлення усього тоталітарного досвіду в рамках української соцреалістичної літератури.
Коротка анотація курсу	Курс «Соцреалістичний канон в українській літературі: сучасне перепрочитання» передбачає наявність лекційних і практичних занять, проєкт на обрану тему та виконання тестових завдань. Лекційні заняття покликані навчити студентів оперувати основними категоріями та термінологічним словником із метою різновекторного аналізу соцреалістичного спадку української літератури. На практичних заняттях студенти навчаються інтерпретувати художні тексти у відповідності до програмних вимог. Курс «Соцреалістичний канон в українській літературі: сучасне перепрочитання» тісно

	<p>пов'язаний з «Історією української літератури» та «Історією світової літератури», апелює до історії та філософії (зміна напрямів, безперечно, впливає з певної суспільно-історичної ситуації та зміни світоглядної парадигми), до теорії літератури, яка, з одного боку, забезпечує інструментарій для аналізу літературних текстів, а з іншого, сама розвивається разом із розвитком літератури.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p><i>Мета</i> курсу – спонукати студентів до цілісного теоретичного переосмислення усього тоталітарного досвіду в рамках української радянської літератури, навчити їх відчитувати знакові коди та підтексти одержавленого поля літератури.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів із основними концепціями інтерпретації поняття «літературний канон»; • розглянути різновекторні підходи дослідження соцреалізму в сучасному літературознавстві; • продемонструвати можливості «різночитання» соцреалістичних текстів у залежності від суспільних змін; • навчити студентів самостійно мислити; • розвивати вміння вести дискусію, обґрунтовувати власну позицію; • виробити навички наукового літературознавчого аналізу художнього твору. <p>У результаті вивчення даного курсу студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ключові поняття і терміни, пов'язані з теорією літературного канону; • особливості генези соцреалізму; • основні фази функціонування соцреалістичного канону в українській літературі; • специфіку трансформації та модифікації соцреалістичного канону української літератури на стилістичному та жанрово-тематичному рівнях; • суть антропологічної концепції «нової людини» як засадничої для українського соцреалізму; • основні типи «героїв» та «ворогів» як текстотвірні моделі в українській соцреалістичній літературі. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • володіти термінологічним апаратом сучасної теорії літератури; • характеризувати основні тенденції сучасного дискурсу про соцреалізм; • аналізувати та інтерпретувати художні твори; • здійснювати пошук інформації та застосовувати її на практиці; • готувати та презентувати наукові доповіді та проекти; • брати участь у дискусії, коректно відстоювати власну думку.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ассман А. Простори спогаду: форми та трансформації культурної пам'яті / Аляйда Ассман ; [пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Дороніна,

- О. Юдін]. – К. : Ніка-Центр, 2012. – 440 с.
2. Бернадська Н. Канон соцреалістичного роману / Ніна Бернадська // Слово і Час. – 2005. – № 2. – С. 44–52.
 3. Бернадська Н. Український роман: теоретичні проблеми та жанрова еволюція / Ніна Бернадська. – К. : Академвидав, 2004. – 368 с.
 4. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Гарольд Блум ; [пер. з англ. Р. Семківа]. – К. : Факт, 2007. – 720 с.
 5. Гундорова Т. Кітч і література. Травестії / Тамара Гундорова. – К. : Факт, 2008. – 284 с.
 6. Гундорова Т. Літературний канон і міф / Тамара Гундорова // Слово і Час. – 2001. – № 5. – С. 15–24.
 7. Гундорова Т. Соцреалізм: між модерном і авангардом / Тамара Гундорова // Слово і Час. – 2008. – № 4. – С. 14–21.
 8. Гундорова Т. Соцреалізм як масова культура / Тамара Гундорова // Сучасність. – 2004. – № 6. – С. 52–66.
 9. Кандинська В. Деякі аспекти естетики соціалістичного реалізму / Віра Кандинська // На пошану пам'яті Віктора Китастого : зб. наук. праць / [упоряд. В. П. Моренець]. – К. : ВД «КМ Академія», 2004. – С. 274–282.
 10. Кандинська В. Естетичні та ідеологічні параметри української соцреалістичної прози та драматургії 30-х-50-х років / Віра Кандинська // Молода нація. – 2005. – № 2. – С. 62–90.
 11. Ксьондзик Н. «Естетична» теорія соціалістичного реалізму / Наталія Ксьондзик // Літературознавчі обрії. – 2010. – Вип. 18. – С. 109–115.
 12. Ксьондзик Н. В. Соцреалізм крізь призму класицизму / Ксьондзик Н. В. // Наукові записки НаУКМА. – 2009. – Т. 98 : Філологічні науки. – С. 78–82.
 13. Наливайко Д. Замітки щодо генези й типології соціалістичного реалізму / Дмитро Наливайко // Слово і Час. – 2008. – № 9. – С. 46–52.
 14. Павлишин М. Канон та іконостас : літ.-крит. статті / Марко Павлишин ; [ред. Вал. Шевчук та ін.]. – К. : Час, 1997. – 447 с.
 15. Соловій Г. Р. До питання теоретичного осмислення концепції читача у соцреалізмі / Соловій Г. Р. // Наукові записки НаУКМА. – 2003. – Т. 21 : Філологічні науки. – С. 30–35.
 16. Філатова О. С. Від художньо-есетичної комунікації до дискурсу влади: траєкторія соцреалістичних трансформацій / О. С. Філатова // Літературознавчі студії : зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 34. – С. 279–284.
 17. Філатова О. Інтенційність суб'єкта творчості у форматі імперативного канону соцреалізму / Оксана Філатова // Наукові записки ТНПУ. – 2001. – Вип. 31. Серія : Літературознавство. – С.

288–300.

18. Філатова О. Український «виробничий» роман: текст і контекст / Оксана Філатова // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія філологічна. – 2011. – Вип. 208. – С. 21–28.
19. Філатова О. Український роман 20-30-х років ХХ століття: типологія авторської свідомості / Оксана Філатова. – Миколаїв : Іліон, 2010. – 484 с.
20. Хархун В. Соцреалістичний канон в українській літературі: генеза, розвиток, модифікації / Валентина Хархун. – Ніжин : ТОВ «Гідромакс», 2009. – 508 с.
21. Lahusen T. Socialist Realism in Search of Its Shores: Some Historical Remarks on the „Historically Open Aesthetic System of the Truthful Representation of Life” / Thomas Lahusen // The South Atlantic Quarterly. – 1995. – Vol. 94. – № 3. – P. 661–686.
22. Możejko E. Realizm socjalistyczny: Teoria. Rozwój. Upadek / Edward Możejko. – Kraków : Universitas, 2001. – 314 s.
23. Słownik realizmu socjalistycznego / [red. Zdzisław Łapiński, Wojciech Tomasik]. – Kraków : Universitas, 2004. – 448 s.
24. Socrealizm: fabuły – komunikaty – ikony / [red. Krzysztof Stępnik, Magdalena Piechota]. – Lublin : Wyd-wo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006. – 668 s.
25. Studia Sovietica : збірник / [відп. ред. В. П. Хархун]. – К. : Ін-т літери ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2010. – Вип. 1 : Ідеологічні та естетичні стратегії соцреалізму. – 297 с.
26. Studia Sovietica : збірник / [відп. ред. В. П. Хархун]. – К. : Ін-т літери ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. – Вип. 2 : Семіосфера радянської культури : знаки і значення. – 288 с.
27. Studia Sovietica : збірник / [відп. ред. В. П. Хархун]. – К. : Ін-т літери ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. – Вип. 3 : Хронологія радянської культури : гонстанти й трансформації. – 288 с.
28. Tomasik W. Inżynieria dusz: literatura realizmu socjalistycznego w planie «propagandy monumentalnej» / Wojciech Tomasik. – Wrocław : Leopoldinum, 1999. – 216, [3] s.
29. Tomasik W. Okolice socrealizmu: prawie tuzin szkiców / Wojciech Tomasik. – Bydgoszcz : Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 2009. – 192 s.

Допоміжна

1. Коцюбинська М. Корозія таланту: (болючі роздуми про поезію Павла Тичини і не тільки про неї) / Михайлина Коцюбинська // Радянське літературознавство. – 1989. – № 11. – С. 46–58.
2. Стус В. Феномен доби: сходження на Голгофу слави / Василь

Стус. – К. : Знання, 1993. – 96 с.

3. Стех М. Очима культури. № 30. Павло Тичина: гра з дияволом? [Електронний ресурс] / Марко Роберт Стех // Zaxid.Net. – 2013. – 13 черв. – Режим доступу : http://zaxid.net/news/showNews.do?ochima_kulturi__30_pavlo_tichina_gra_iz_diyavolom&objectId=1287239.
4. Моренець В. Без Тичини / Володимир Моренець // Сучасність. – 2000. – № 1. – С. 79–101.
5. Хархун В. Соцреалістичний канон в українській літературі: генеза, розвиток, модифікації / Валентина Хархун. – Ніжин : ТОВ «Гідромакс», 2009. – 508 с.
6. Харчук Р. Зміна обличчя: Павло Тичина [Електронний ресурс] / Роксана Харчук // ЛітАкцент. – 2010. – 13 лип. – Режим доступу : <http://litakcent.com/2010/07/13/zmina-oblychchja-pavlo-tychyna>.
7. Касян Л. Г. Поет в умовах "заблокованої культури": аудіовізуальні "версії" біографії Павла Тичини (до 125-річчя від дня народження) / Л. Г. Касян // Архіви України. - 2016. - № 1. - С. 77-89.
8. Салига Т. «...Я був із собою в бою ... рвали душу мою два Володьки...» [Електронний ресурс] / Тарас Салига // Українська літературна газета. – 2013. – № 1 (85). – 11 січ. ; № 2 (86). – 25 січ. – Режим доступу: <http://litgazeta.com.ua/articles/yabuv-iz-soboyu-v-boyu-rvaly-dushu-moyu-dva-volodky/> ; <http://litgazeta.com.ua/articles/yabuv-iz-soboyu-v-boyu-rvaly-dushu-moyu-dva-volodky-2/>
9. Баран В. Цензура та ідеологічний контроль в Україні (1946 – 1960-ті роки) / Володимир Баран // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2000. – Вип. 7. – С. 497–509.
10. Кіш Д. Цензура – автоцензура / Данило Кіш ; [пер. з серб. А. Бондаря] // Ї : Незалежний культурологічний часопис. – 1999. – № 15 : Югославія. Косово. Європа. – С. 40–44.
11. Агєєва В. П. Психологічний аналіз соцреалізму: лірика Максима Рильського періоду злам / Агєєва В. П. // Наукові записки НаУКМА. – 2009. – Т. 98 : Філологічні науки. – С. 11–24.
12. Панченко В. Від «Білих островів» до «Знака терезів» (поезія Максимам Рильського 1910-1932 рр.) // СіЧ. 2006. - №1 . – С. 3-14.
13. Бабак Г. Тексти Миколи Бажана 1920-1930-х рр. між авангардом та соцреалізмом. Див. : <https://www.academia.edu/11320883>
14. Панченко В. Панцир для Гамлета. Шляхи Миколи Бажана Див. : <http://incognita.day.kyiv.ua/panczir-dlya-gamleta.html>
15. Іваник С. Степан Олексюк – учень Казимежа Твардовського / Степан Іваник. – Львів : [б. в.], 2012. – 186 с.

16. Льницький М. На перехрестях віку : у трьох книгах / Микола Льницький. – Київ : Видавничий дім «Кисво- Могиланська академія». – 2008. – Кн. 2. – 703 с.
17. Приліпко І. Особливості розгортання інтелектуального дискурсу в романі С. Тудора «День отця Сойки» / Ірина Приліпко // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – Вип. 35. – С. 466–473.
18. Тудор С. День отця Сойки / Степан Тудор // День отця Сойки : роман ; Марія : повість ; Оповідання / Степан Тудор ; Береза : повість ; Оповідання / Олександр Гаврилюк / [вступ. ст. Г. М. Сивоконя та М. М. Ільницького ; ред. тому Г. М. Сивокінь]. – Київ : Наукова думка, 1989. – С. 32–292.
19. Тудор С. Твори : в 2 т. Т. 1 / Степан Тудор. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1962. – 468 с.
20. Тудор С. Твори : в 2 т. Т. 2 / Степан Тудор. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1962. – 544 с.
21. Цегельник Я. Степан Тудор: життя і творчість / Я. Цегельник. – Київ : Дніпро, 1968. – 200 с. 29.
22. <https://zbruc.eu/node/52195>
23. Гогохія Н. Дитинство у тоталітарному суспільстві: „вірні ленінці” радянської України у 1930-х роках. Режим доступу: <http://uamoderna.com/md/gogokhia-childhood-ussr-1930s>.
24. Філатова О. Дитяча книжка в ідеологічній системі координат [в:] „Науковий вісник. Філологічні науки. Збірник наукових праць. Миколаїв: МНУ ім. В. Сухомлинського”, № 1 (15), 2015. С. 205–210. 18.
25. Філатова О. Соцреалізм і світ дитинства // Філатова О. Автор і текст у системі соцреалізму. – Миколаїв : Іліон, 2017. – С. 199–239.
26. Хархун В. Соцреалістичний канон в українській літературі: генеза, розвиток, модифікації. Ніжин 2009. 508 с.
27. Водолага О. В. Дитяча періодика в контексті ідеологічного виховання радянських дітей у післявоєнній Україні (1945 – початок 1950-х рр.) / О. В. Водолага // Інтелігенція і влада. Серія : Історія. - 2011. - Вип. 23. - С. 157-164. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/iiv_2011_23_20
28. Федорів У. Проблема модифікації образу дитини в радянській пригодницькій літературі / Уляна Федорів // Збірник наукових праць «Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство)» / за ред. О. Філатової, 2018. – № 2 (22). – С. 69-76.

Інформаційні ресурси

1. <http://litera-ua.livejournal.com>

	<p>2. http://ae-lib.org.ua</p> <p>3. https://vsiknygy.net.ua/</p> <p>4. http://litakcent.com/</p>
Тривалість курсу	Один семестр (4)
Обсяг курсу	90 годин (16 лекційних + 16 практичних + 58 самостійної роботи); 3 кредити ЄКТС
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ключові поняття і терміни, пов'язані з теорією літературного канону; • особливості генези соцреалізму; • основні фази функціонування соцреалістичного канону в українській літературі; • специфіку трансформації та модифікації соцреалістичного канону української літератури на стилістичному та жанрово-тематичному рівнях; • суть антропологічної концепції «нової людини» як засадничої для українського соцреалізму; • основні типи «героїв» та «ворогів» як текстотвірні моделі в українській соцреалістичній літературі. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • володіти термінологічним апаратом сучасної теорії літератури; • характеризувати основні тенденції сучасного дискурсу про соцреалізм; • аналізувати та інтерпретувати художні твори; • здійснювати пошук інформації та застосовувати її на практиці; • готувати та презентувати наукові доповіді та проекти; • брати участь у дискусії, коректно відстоювати власну думку.
Ключові слова	Соцреалізм, канон, влада, реінтерпретації, цензура, тоталітаризм, теорія канону, генеза соцреалізму, гегемонія
Формат курсу	Очний; лекційний і практичний
Теми	<p>Тема 1. Канон як проблема літературно-теоретичного дискурсу.</p> <p>Практичне заняття №1 Особливості формування соцреалістичного канону української літератури: основні чинники та механізми впливу</p> <p>Тема 2. Чинники формування літературного канону</p> <p>Практичне заняття № 2. Література з «роздвоєним обличчям»: проблема цензури/самоцензури/«зламу» (П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, М. Бажан)</p> <p>Тема 3. Основні проблеми реінтерпретації соцреалістичного канону: різновекторність підходів</p> <p>Практичне заняття № 3. Основні проблеми реінтерпретації соцреалістичного канону: різновекторність підходів</p>

	<p>Тема 4. Проблема генези й типології соціалістичного реалізму</p> <p>Практичне заняття № 4. Між модернізмом та соцреалізмом: випадок Степана Тудора</p> <p>Тема 5. «Нова людина»: канонізація радянського дитинства</p> <p>Практичне заняття № 5. Дитинство крізь соцреалістичні окуляри: образ радянської дитини</p> <p>Тема 6-7. Типологія «героїв» та «ворогів» у соцреалістичному тексті</p> <p>Практичне заняття № 6-7. Типологія «героїв» та «ворогів» у соцреалістичному тексті (<i>презентація студентських проєктів</i>)</p> <p>Тема 8. Жанрово-тематична трансформація соцреалістичного канону української літератури: особливості процесу</p> <p>Практичне заняття № 8. Підсумкове заняття. Виконання тестових завдань</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Вступ до літературознавства, Історія української літератури, Історія світової літератури
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<u>Методи навчання:</u> пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, дослідницький метод. <u>Методи викладу навчального матеріалу</u> – лекція, практичне заняття; консультація; дослідні роботи. <u>Наочні методи навчання</u> – ілюстрування (художні тексти), демонстрування з використанням технічних засобів (проектор). <u>Техніки:</u> навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.
Необхідне обладнання	комп'ютер з проектором
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою:</p> <p>Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів.</p> <p>Робота студента протягом семестру оцінюється за такими показниками:</p> <p>а) активність на практичних заняттях – 30 балів;</p> <p>б) презентація індивідуально-дослідницької роботи – 20 балів;</p> <p>в) виконання письмового тестового завдання – 20 балів;</p> <p>г) залік – 30 (усна форма).</p>
Питання до екзамену	<p>Літературний канон: до історії поняття</p> <p>Канон: «культурна грамати́ка» чи «інструмент соціальної домінації»</p> <p>Чинники формування літературного канону</p> <p>Ідеологія та літературна репрезентація</p> <p>Проблема перерозподілу влади у літературі</p> <p>Цензура як чинник формування літературного канону</p> <p>Поняття цензури в науково-теоретичному дискурсі</p> <p>Самоцензура як крайній прояв владного контролю</p>

	<p>Самоцензуrowаний Тичина: зміна обличчя (від «Сонячних кларнетів» до «Партія веде «Вавилонський полон сталінізму» та поема «Похорон друга» П. Тичини «Два Володьки»: трагедія В. Сосюри Дія репресивної машини та право на «третє цвітіння» (М. Рильський) «Смерть Гамлета» та «внутрішній панцир» М. Бажана Основні етапи та локаційні центри дослідження соцреалізму Плюралістичність підходів у дискурсі про «радянське» Проблема пере-прочитання та пере-осмислення соцреалістичної літератури Ідеологічна платформа соцреалізму Естетичні параметри соціалістичного реалізму Соцреалізм та класицизм/реалізм/авангардизм/постмодернізм: точки дотику «Соцреалізм – культура мугагенна» (Євгеній Добренко): особливості генези соціалістичного реалізму Степан Тудор – «соцреалістичний модерніст» Роман «День отця Сойки» і сліди «Улісса» Проблема «внутрішнього роздоріжжя» в повісті «Молошне божевілья» Ідея «основного сюжету» («master plot») Катеріни Кларк Антропологічна теорія «нової людини» як засаднича концепція соцреалізму Соціалістичний реалізм та світ дитинства: інституалізація питання. Дитинство в тоталітарній системі: українські студії (знакові імена/праці/концепції) Літературна репрезентація образу радянської дитини: особливості трансформації Модифікація образу дитини в соцреалістичному тексті Типологія «героїв» та «ворогів» у соцреалістичному тексті Проблема несвідомого розширення рамок соцреалізму «Poeta soveticus»: проблема цензури/самоцензури/«зламу» Пародійне звучання соцреалістичних текстів як механізм трансформації канону Трансформація канону соцреалізму на жанровому та тематичному рівнях Нові «герої» та «вороги» соцреалістичних текстів Перевідкривання заборонених тем та жанрові «новинки» соцреалізму</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1-й тиждень,	Тема 1. Канон як проблема літературно-теоретичного	Лекційне заняття	Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Гарольд	Літературний канон: до історії	лютий. 2024

2 год	<p>дискурсу. Літературний канон: до історії поняття. Канон: «культурна грамати́ка» чи «інструмент соціальної домінації». Чинники формування літературного канону.</p>		<p>Блум ; [пер. з англ. Р. Семківа]. – К. : Факт, 2007. – 720 с. Павлишин М. Канон та іконостас / Марко Павлишин // Канон та іконостас : літ.-крит. статті / Марко Павлишин. – К. : Час, 1997. – С. 184–198.</p> <p>Федорів У. М. Літературний канон: феномен культурної пам'яті чи інструмент соціальної домінації / У. М. Федорів // Питання літературознавства : наук. зб. / Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2005. – Вип. 13 (70). – С. 36–42.</p>	<p>поняття Канон-норма-традиція-класика. Різновекторність підходів до тлумачення поняття «літературний канон».</p> <p>2 год</p>	
1-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття № 1. Особливості формування соцреалістичного канону української літератури: основні чинники та механізми впливу.. Канон соціалістичного реалізму: основні напрями дослідження. Інституційна теорія літературного канону в контексті проблеми становлення соцреалізму. Ідеологія та літературна репрезентація. Проблема перерозподілу влади у літературі. Цензура як чинник формування</p>	Практичне заняття	<p>Агеєва В. Канон як мистецтво пам'ятати / Віра Агеєва // Сучасність. – 2010. – № 5. – С. 153–163. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Гарольд Блум ; [пер. з англ. Р. Семківа]. – К. : Факт, 2007. – 720 с.</p>	Підготовка до практичного заняття, прочитання статей, 2 год	лютий 2024

	літературного канону				
2-й тиждень, 2 год	Тема 2. Чинники формування літературного канону. Роль цензури в процесі канонізації соцреалістичних текстів. Самоцензура як крайній прояв цензури. Діяльність Головліту. Літературна критика, видавнича сфера, освітні програми, мода, скандал, конкурси, премії, нагороди та ін. чинники процесу (де)канонізації.	Лекційне заняття	Агеєва В. Канон як мистецтво пам'ятати / Віра Агеєва // Сучасність. – 2010. – № 5. – С. 153–163. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Гарольд Блум ; [пер. з англ. Р. Семківа]. – К. : Факт, 2007. – 720	Особливості процесу(де) канонізації, 2 год	лютий 2024
2-й тиждень, 2 год	Практичне заняття № 2. Література з «роздвоєним обличчям»: проблема цензури/самоцензури/«зламу» (П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, М. Бажан). Поняття цензури в науково-теоретичному дискурсі. Самоцензура як крайній прояв владного контролю. Самоцензуrowаний Тичина: зміна обличчя (від «Сонячних кларнетів» до «Партія веде». «Вавилонський полон сталінізму» та поема «Похорон друга» П. Тичини. «Два Володьки»: трагедія В. Сосюри. Дія репресивної машини та право на «третє цвітіння» (М. Рильський). «Смерть Гамлета» та «внутрішній панцир» М. Бажана.	Практичне заняття	Стус В. Феномен доби: сходження на Голгофу слави / Василь Стус. – К. : Знання, 1993. – 96 с. Салига Т. «...Я був із собою в бою ... рвали душу мою два Володьки...» [Електронний ресурс] / Тарас Салига // Українська літературна газета. – 2013. – № 1 (85). – 11 січ. ; № 2 (86). – 25 січ. – Режим доступу: http://litgazeta.com.ua/articles/ya-buv-iz-soboyu-v-boyu-rvaly-dushu-moyu-dva-volodky/ ; http://litgazeta.com.ua/articles/yabuv-iz-soboyu-v-boyu-rvaly-dushu-moyu-dva-volodky-2/ Агеєва В. П.	Аналіз творів (П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, М. Бажан). 4 год	лютий 2024

			<p>Психоаналіз соцреалізму: лірика Максима Рильського періоду зламу / Агеєва В. П. // Наукові записки НаУКМА. – 2009. – Т. 98 : Філологічні науки. – С. 11–24. Панченко В. Панцир для Гамлета. Шляхи Миколи Бажана Див. : http://incognita.day.kyiv.ua/panczir-dlya-gamleta.html</p>		
3-й тиждень, 2 год	<p>Тема 3. Тема 3. Основні проблеми реінтерпретації соцреалістичного канону: різновекторність підходів. Основні етапи та локаційні центри дослідження соцреалізму.</p> <p>Плюралістичність підходів у дискурсі про «радянське». Проблема <i>пере</i>-прочитання та <i>пере</i>-осмислення соцреалістичної літератури.</p>	Лекційне заняття	Хархун В. Соцреалістичний канон в українській літературі: генеза, розвиток, модифікації / Валентина Хархун. – Ніжин : ТОВ «Гідромакс», 2009. – 508 с.	Основні локаційні центри дослідження соцканону. Проблеми <i>пере</i> прочитання радянського спадку.. 2 год	березень 2024
3-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття № 3. Основні проблеми реінтерпретації соцреалістичного канону: різновекторність підходів.</p> <p>Плюралістичність підходів у дискурсі про «радянське». Основні проблеми дослідження соцреалізму. Проблема <i>пере</i>-прочитання та</p>	Практичне заняття	Гундорова Т. Соцреалізм як масова культура / Тамара Гундорова // Сучасність. – 2004. – № 6. – С. 52–66. Ковалів Ю. «Соцреалізм» – глухий кут історії літератури / Юрій Ковалів // Слово і Час. – 2009. – № 4. – С. 27–42. Хархун В. Соцреалістичний	Аналіз праць Т.Гундорової, К. Кларк, В.Хархун та ін. 4 год	Березень 2024

	пере-осмислення соцреалістичної літератури.		канон в українській літературі: генеза, розвиток, модифікації / Валентина Хархун. – Ніжин : ТОВ «Гідромакс», 2009. – С. 12-49. Федорів У. Основні проблеми реінтерпретації соцреалістичного канону: різновекторність підходів // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах : зб. наук. праць. – К. : ІВЦ Держкомстату України. – 2017. – Вип. 35. – С. 79–88.		
4-й тиждень, 2 год	Тема 4. Проблема генези й типології соціалістичного реалізму. Ідеологічна платформа соцреалізму. Естетичні параметри соціалістичного реалізму. Основні фази функціонування соцканону. Дві лінії генези. Соцреалізму як художня форма сталінського міфу	Лекційне заняття	Гундорова Т. Соцреалізм: між модерном і авангардом / Тамара Гундорова // Слово і Час. – 2008. – № 4. – С. 14–21. Кандинська В. Естетичні та ідеологічні параметри української соцреалістичної прози та драматургії 30-х-50-х років / Віра Кандинська // Молода нація. – 2005. – № 2. – С. 62–90. Ксьондзик Н. «Естетична» теорія соціалістичного реалізму / Наталія Ксьондзик // Літературознавчі обрії. – 2010. – Вип.	Дослідження генези соцреалістичного канону 2 год.	Березень 2024

			18. – С. 109–115.		
4-й тиждень, 2 год	Практичне заняття № 4. Між модернізмом та соцреалізмом: випадок Степана Тудор. «Соцреалізм – культура мутагенна» (Євгеній Добренко): особливості генези соціалістичного реалізму. Степан Тудор – «соцреалістичний модерніст». Роман «День отця Сойки» і сліди «Улісса». Проблема «внутрішнього роздоріжжя» в повісті «Молошне божевілья».	Практичне заняття	Приліпко І. Особливості розгортання інтелектуального дискурсу в романі С. Тудора «День отця Сойки» / Ірина Приліпко // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – Вип. 35. – С. 466–473. Тудор С. День отця Сойки / Степан Тудор // День отця Сойки : роман ; Марія : повість ; Оповідання / Степан Тудор ; Береза : повість ; Оповідання / Олександр Гаврилюк / [вступ. ст. Г. М. Сивоконя та М. М. Ільницького ; ред. тому Г. М. Сивокінь]. – Київ : Наукова думка, 1989. – С. 32–292. Цегельник Я. Степан Тудор: життя і творчість / Я. Цегельник. – Київ : Дніпро, 1968. – 200 с. 29. https://zbruc.eu/node/52195	Аналіз творів Степана Тудора 4 год.	Березень 2024
5-й тиждень, 2 год	Тема 5. «Нова людина»: канонізація радянського дитинства. Дитина як "біографічний проєкт"	Лекційне заняття	Гогохія Н. Дитинство у тоталітарному суспільстві: „вірні ленінці” радянської України у 1930-х	Ознайомлення з теорією «master plot» Катеріни Кларк .	Березень 2024

	<p>Дитяча література як "ретранслятор владної ідеології". "Одержавлення" дитячого простору. "Вірні лєнінці": репрезентація образу дитини в українській соцреалістичній літературі</p>		<p>роках. Режим доступу: http://uamoderna.com/md/gogokhia-childhood-ussr-1930s. Філатова О. Дитяча книжка в ідеологічній системі координат [в:] „Науковий вісник. Філологічні науки. Збірник наукових праць. Миколаїв: МНУ ім. В. Сухомлинського”, № 1 (15), 2015. С. 205–210. 18.</p> <p>Філатова О. Соцреалізм і світ дитинства // Філатова О. Автор і текст у системі соцреалізму. – Миколаїв : Іліон, 2017. – С. 199-239.</p>	<p>Антропологічний проєкт «Homo soveticus»</p> <p>2 год</p>	
<p>5-й тиждень, 2 год</p>	<p>Практичне заняття №5. Дитинство крізь соцреалістичні окуляри: образ радянської дитини. Соціалістичний реалізм та світ дитинства: інституалізація питання. Дитинство в тоталітарній системі: українські студії (знакові імена/праці/концепції).</p> <p>Літературна репрезентація образу радянської дитини: особливості трансформації (студентський проєкт).</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Гогохія Н. Дитинство у тоталітарному суспільстві: „вірні лєнінці” радянської України у 1930-х роках. Режим доступу: http://uamoderna.com/md/gogokhia-childhood-ussr-1930s. Філатова О. Дитяча книжка в ідеологічній системі координат [в:] „Науковий вісник. Філологічні науки. Збірник наукових праць. Миколаїв: МНУ ім. В. Сухомлинського”, № 1 (15), 2015. С. 205–210. 18.</p> <p>Філатова О.</p>	<p>Літературна репрезентація образу радянської дитини. Аналіз текстів.</p> <p>4 год.</p>	<p>Квітень 2024</p>

			Соцреалізм і світ дитинства // Філатова О. Автор і текст у системі соцреалізму. – Миколаїв : Іліон, 2017. – С. 199-239.		
6/7-й тиждень, 4 год	Тема 6-7. Типологія «героїв» та «ворогів» у соцреалістичному тексті. Типи радянських героїв: герой-воїн, герой-робітник, герой-селянин, герой-партієць. Образ ворога як моделюючої фігури соцреалістичного тексту.	Лекційне заняття	Федорів У. «Головні герої» соцреалістичних текстів: герой-партієць / Уляна Федорів // «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика», 2017. – Вип. 27. – С.28-31.	Дослідження типології героїв соцреалістичних текстів. 2 год.	Квітень 2024
6/7-й тиждень, 4 год	Практичне заняття № 6/7. Типологія «героїв» та «ворогів» у соцреалістичному тексті (презентація студентських проєктів)	Практичне заняття	Федорів У. Репрезентація образу героя-воїна в українській соцреалістичній літературі // STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA, vol. VIII/2: 2020, pp. 107–117. Філатова О. Український «виробничий» роман: текст і контекст / Оксана Філатова // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія філологічна. – 2011. – Вип. 208. – С. 21–28. Федорів У. Образ ворога як моделюючої фігури	Репрезентація образів радянських героїв та ворогів в соцреалістичних текстах. Проєкти студентів. 4 год	Квітень 2024

			<p>соцреалістичного тексту / Уляна Федорів // Збірник наукових праць «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія. – 2016. – № 2 (36). – С. 257–261. Федорів У. Репрезентація образу героя-воїна в українській соцреалістичній літературі // STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA, vol. VIII/2: 2020, pp. 107–117. Федорів У. «Пантеон радянських героїв»: образ героя-селянина в українській соцреалістичній літературі // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”: Серія «Філологія», 2018. – № 4 (72) .- С. 200-202.</p>		
8-й тиждень, 2 груд	<p>Тема 8. Жанрово-тематична трансформація соцреалістичного канону української літератури: особливості процесу. Перевідкривання заборонених тем та жанрові «новинки» соцреалізму. Нові «герої» та «вороги». Модифікація образу дитини в соцреалістичному</p>	Лекційне заняття	<p>Філатова О. С. Від художньо-есетичної комунікації до дискурсу влади: траєкторія соцреалістичних трансформацій / О. С. Філатова // Літературознавчі студії : зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 34. – С. 279–284.</p> <p>Ільницький М. М. Людина в історії:</p>	«Корозія системи» та проблеми деміфологізації. Особливості модифікації та трансформації соцканону.	Травень 2024

	тексті.		<p>сучасний український історичний роман / М. М. Ільницький. – К. : Дніпро, 1989. – 355 с.</p> <p>Федорів У. Трансформоване дитинство: образ дитини в радянській пригодницькій літературі / Уляна Федорів // Мільйон історій: поетика пригод у літературі та медіа : [зб. наук. матеріалів конференції (Бердянськ, 22–23 вересня 2016 р.)] / [гол. ред. О. П. Новик]. – Бердянськ : БДПУ, 2016. – С. 166-168.</p>		
8-й тиждень, 2 год	Практичне заняття № 8. Підсумкове заняття. Виконання тестових завдань	Практичне заняття	<p>Studia Sovietica : збірник / [відп. ред. В. П. Хархун]. – К. : Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2010. – Вип. 1 : Ідеологічні та естетичні стратегії соцреалізму. – 297 с. Studia Sovietica : збірник / [відп. ред. В. П. Хархун]. – К. : Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. – Вип. 2 : Семіосфера радянської культури : знаки і значення. – 288 с. Studia Sovietica : збірник / [відп. ред. В. П. Хархун]. – К. : Ін-т літ-ри ім. Т. Г.</p>	Підготовка до виконання тестових завдань, 2 год	Травень 2021

			Шевченка НАН України ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. – Вип. 3 : Хронологія радянської культури : гонстанти й трансформації. – 288 с.		
--	--	--	---	--	--